องค์ความรู้ เรื่อง การขับเคลื่อนและพัฒนาการดำเนินงาน ศพก.อ.ปราณบุรี

1. **เรื่อง** การขับเคลื่อนและพัฒนาการดำเนินงาน ศพก. อ.ปราณบุรี
2. **ชื่อประธาน ศพก.** นายสุรพล เฟื่องสุวรรณ

วันเดือนปีเกิด	8 สิงหาคม 2507
หมายเลขบัตรประชาชน	3-7706-00340-17-0
ที่อยู่	381 หมู่ที่ 6 ต.ปราณบุรี อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์
โทรศัพท์	082-7220269

3. **ความเป็นมาของ ศพก.**

สถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าว ในพื้นที่อำเภอปราณบุรี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ซึ่งที่ผ่านมาได้ประสบปัญหาการระบาดของแมลงศัตรูมะพร้าวที่สำคัญ ได้แก่หนอนหัวดำมะพร้าว แมลงดำหนาม ด้วงแรด และหนอนพาราซ่า สร้างความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะหนอนหัวดำมะพร้าว

นายสุรพล เฟื่องสุวรรณ (พี่แก่) ประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตลาดบน เป็นแกนนำเกษตรกรชุมชนบ้านตลาดบน พาเกษตรกรไปอบรมการเลี้ยงหนอนผีเสื้อข้าวสารและเตียนแบนบราคอนที่สำนักงานเกษตรอำเภอปราณบุรี ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตลาดบนมีการบริหารจัดการที่ดี มีการจัดตั้งคณะกรรมการของศูนย์ตำบลเพื่อการบริหารงาน แบ่งภาระหน้าที่ช่วยเหลือกันอย่างชัดเจน คณะกรรมการสามารถทำงานทดแทนกันได้ มีการประชุมและจัดตั้งคณะบริหารจัดการศูนย์ มีการวางกฎ/กติกา เพื่อเป็นข้อตกลงร่วมกัน ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ มีการนัดหมายการประชุมศูนย์เป็นประจำทุกเดือน และนัดหมายทำกิจกรรมร่วมกัน

นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำแปลงเรียนรู้ในหมู่บ้าน เพื่อเป็นการขยายแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อลดระยะทางการมาดูที่แปลงตัวอย่างจากศูนย์ตำบลซึ่งอยู่ในหมู่ที่ 6 เกษตรกรในหมู่อื่นๆ ที่อยู่ไกลออกไปจะได้เห็นผลในหมู่บ้านตัวเอง แปลงเรียนรู้แต่ละแปลงแบ่งตามระยะของการระบาดของหนอนหัวดำ ระยะน้อย ปานกลาง และรุนแรง ตามลำดับ เพื่อให้เกษตรกรได้เห็นความแตกต่างของต้นมะพร้าวที่ถูกทำลาย และจะสอดคล้องกับจำนวนของแตนเบียนหนอน บราคอนที่จะต้องปล่อยเพื่อไปควบคุมในแต่ละครั้ง มีการบริหารงานด้านงบประมาณ ซึ่งได้รับงบประมาณมาจาก 3 ส่วน คือ งบประมาณจากภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ งบประมาณจากเอกชน รวมทั้งทุนที่ได้มาจากการรวบรวมจากกลุ่มสมาชิกของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนด้วยกันเอง

สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตลาดบน มีการคิด ทำ ตัดสินใจ และรับผลประโยชน์ร่วมกัน ในทุกๆกิจกรรม นอกจากนี้ ยังมีการบูรณาการกับหลายหน่วยงานทุกภาคส่วน ซึ่งการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวโดยชีววิธี ต้องใช้เวลานานจึงจะเห็นผล เริ่มตั้งแต่ ประชาสัมพันธ์ ชี้แจง ทำความเข้าใจ สร้างความเชื่อมั่น ตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปัจจุบัน พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น คือ ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวเข้าทำลาย เริ่มฟื้นคืนกลับมาในสภาพที่ดีขึ้น โดยสามารถติดตามผลได้จากแปลงสาธิต ซึ่งผลของการบริหารจัดการศัตรูพืชของชุมชนบ้านตลาดบนจากภัยศัตรูพืช เพื่อการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและชุมชนดังกล่าว ทำให้มีการจัดตั้ง **“ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอปราณบุรี”** ขึ้นมา

4. องค์ประกอบของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปราณบุรี

4.1 เกษตรกรต้นแบบของอำเภอปราณบุรี คือ นายสุรพล เฟื่องสุวรรณ

4.2 แปลงเรียนรู้ ได้แก่ แปลงสาธิตการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว

4.3 หลักสูตรการเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปราณบุรี ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยี ดังนี้

1) การป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวตามหลักวิชาการ เป็นการใช้เทคโนโลยีการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวแบบผสมผสาน ได้แก่ การผลิตแตนเบียนหนอนบราคอน การตัดทางใบมะพร้าวเผาทำลาย การฉีดพ่นเชื้อบีที รวมถึงการปล่อยแตนเบียนไข่ทริโคแกรมม่า

2) การลดต้นทุนการผลิตมะพร้าว

3) การจัดทำแปลงวนเกษตร

4.4 ฐานเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปราณบุรี มีดังนี้

1) การผลิตปุ๋ยหมัก

2) การผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ

3) การใช้ปุ๋ยเคมี: วิธีและปริมาณการใช้ปุ๋ยสูตร 16-16-16, 13-13-21

4) การป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวโดยชีววิธีและวิธีผสมผสาน เช่น การเพาะเลี้ยงและปล่อยแตนเบียนหนอนบราคอน และการทำวนเกษตรในสวนมะพร้าว

ฐานเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปราณบุรี

ฐานเรียนรู้การป้องกันกำจัดศัตรู

ฐานเรียนรู้การใส่ปุ๋ยมะพร้าว

ฐานเรียนรู้การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

ฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก

5. วิธีการดำเนินงาน

5.1 การวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก.

จากการศึกษาข้อมูล ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอปราณบุรี โดยใช้เครื่องมือ SWOT analysis ในกระบวนวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. เพื่อทราบข้อมูล จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค พบว่า

จุดแข็ง (Strengths)

1. สภาพพื้นที่และภูมิอากาศเหมาะสมในการทำการเกษตร
2. มีกลุ่มองค์กรเกษตรกรในพื้นที่
3. มีเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ (Smart Farmer) สามารถเป็นต้นแบบด้านการผลิตแก่เกษตรกรทั่วไปและประชาชนที่สนใจได้
4. มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่
5. องค์กรเกษตรกรมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรต่างๆ ในพื้นที่

จุดอ่อน (Weakness)

1. เกษตรกรยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการผลผลิตทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสม
2. ผลผลิตและคุณภาพค่อนข้างต่ำ
3. มีเกษตรกรต้นแบบที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะพืชบางชนิดเท่านั้น

โอกาส (Opportunities)

1. มีแหล่งจำหน่ายผลผลิตในพื้นที่
2. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบล และมีโรงงานในพื้นที่ใกล้เคียง
3. มีการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านต่างๆจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างสม่ำเสมอ
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ
5. มีหน่วยงานให้การสนับสนุนการดำเนินงาน

อุปสรรค (Threats)

1. สภาพการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ตลอดจนแมลงศัตรูพืชต่างมีผลกระทบต่อผลผลิตที่ออกสู่ตลาด

2. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น
3. บางพื้นที่มีระยะทางห่างไกลแหล่งจำหน่ายผลผลิต
4. การสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่อง

5.2 จัดทำแนวทางพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1) พัฒนา ศพก.เครือข่ายให้มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้มากขึ้น

2) พัฒนาเกษตรกร/ เกษตรกรรุ่นใหม่ ให้สามารถเป็นวิทยากรกระบวนการหรือเกษตรกรต้นแบบ และพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Farmer ต้นแบบ ต่อไป

3) พัฒนา ศพก. ให้สามารถเป็นแหล่งบูรณาการ วิชาการ/ ความรู้/ ข้อมูลข่าสาร ของชุมช

5.3 จัดตั้งคณะทำงาน ศพก. การบริหารจัดการ และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอปราณบุรี ได้มีการประชุมคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ ครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันพุธ ที่ 18 พฤษภาคม 2560 มีมติที่ประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการ ศพก. ดังนี้

1.	นายสุรพล เฟื่องสุวรรณ	ประธาน
2.	นายจรูญ โพธิ์แก้ว	รองประธาน
3.	นายสมหมาย พลอยม่วง	รองประธาน
4.	นางสาวยุพเยาว์ เจริญพร	เลขานุการ
5.	นางสาวบังอร บัวเกิด	เหรัญญิก
6.	นางสุนันท์ ทองจุ้ย	ประชาสัมพันธ์
7.	นายกาวิล แย้มศรวล	กรรมการ
8.	นายสมาน ทิพเนตร	กรรมการ
9.	นางสาวสอิ้ง บุตรเจียมใจ	กรรมการ
10.	นายจุฑา แป้นทอง	กรรมการ
11.	นางสาวอุบล จั่นเพชร	กรรมการ
12.	นางศศิธร ยอดย้อย	กรรมการ
13.	นางสาลี่ ใจตรง	กรรมการ
14.	นายวิโรจน์ กอนสุข	กรรมการ
15.	นางบังอร ขันทอง	กรรมการ

ซึ่ง คณะกรรมการ ศพก. ประกอบด้วย ประธานศูนย์เครือข่าย (ศจช.) เกษตรกรต้นแบบ ประธานวิสาหกิจชุมชน สาขาอาชีพต่างๆ รวมทั้งสิ้น 15 คน และได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ชัดเจน โดยให้คณะกรรมการฯระดับอำเภอ มีหน้าที่

1) จัดทำแผนและแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก.
2) ขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงาน
3) รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

5.4 กำหนดแผนในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป

1) มีการกำหนดหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ตามความต้องการของสมาชิก ศพก.

2) มีการกำหนดหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ ภายใต้กิจกรรมโครงการต่างๆ ที่มีความจำเป็นและสอดคล้องต้องดำเนินการภายใต้ ศพก.

5.5 ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.

1) พัฒนา ศพก.ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวของอำเภอปราณบุรี

2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของคณะกรรมการ ศพก. โดยมีการประชุม อย่างต่อเนื่อง ตามห้วงเวลาที่กำหนด เพื่อร่วมกันหาแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาศพก.

3) อยากให้ทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรฯ และเจ้าหน้าที่เห็นความสำคัญของ ศพก. โดยมีการบูรณาการร่วมกันที่ ศพก. อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

4) ของบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ หรือแหล่งอื่น เพื่อพัฒนาและสนับสนุนการดำเนินงาน ศพก. ให้เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีและให้บริการการเกษตรในพื้นที่ได้

6) พัฒนาและเสริมสร้างทักษะของเกษตรกรสมาชิก ศพก. สู่การเป็นวิทยากรเกษตรกรต้นแบบ ที่สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรหรือผู้สนใจที่มาเรียนรู้ใน ศพก.ได้

5.6 การให้บริการ/ กิจกรรม

1) ดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ศพก. อย่างต่อเนื่อง

2) ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ให้รู้จัก ศพก. และขับเคลื่อนการดำเนินการต่างๆตามแผน แบบบูรณาการ

5.7 สร้างเครือข่าย

มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรองค์ความรู้ต่างๆให้มีความทันสมัย ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และกำหนดแผนการถ่ายทอด/การให้บริการ ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของชุมชน ฤดูกาลผลิตในพื้นที่ และพร้อมขยายผลสู่ชุมชนอื่นๆ ในรูปแบบของ ศพก. เครือข่าย ต่อไป

5.8 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปราณบุรี มีการเผยแพร่กิจกรรมและประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สื่อโซเชียลมีเดีย สื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นต้น

นายสุธน กาหศิริ เกษตรอำเภอปราณบุรี และนายสุรพล เพ็องสุวรรณ หัวหน้าศูนย์ร่วมนำเกษตรกร พร้อมด้วย น.ส.ทิพวัลย์ คงถอด นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ สถานีพัฒนาที่ดินประจวบฯ และเจ้าหน้าที่ คสช.ได้ร่วมกันมอบปุ๋ยให้กับเกษตร ม.6 ต.ปราณบุรี ตามโครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์สูตรพระราชทานปี 59 สมเด็จพระเทพฯ หลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอนการหมักเพื่อนำไปใช้ในการปลูกพืชผล

5.9 การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

หน่วยงานภาครัฐต่างๆ รวมทั้งภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ส่งเสริมและสนับสนุน ศพก. ให้มีการบริการข้อมูลข่าวสาร บริการด้านการเกษตรต่างๆ ตลอดจนบริการแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียนจากเกษตรกรและประชาชนที่สนใจ อย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมา ในระดับอำเภอ มีการจัดหลักสูตรอบรมเกษตรกร เพื่อให้ความรู้กับเกษตรต้นแบบ/สมาชิกศพก. อย่างต่อเนื่อง โดยการบูรณาการของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอปราณบุรี สำนักงานปศุสัตว์อำเภอปราณบุรี สำนักงานประมงอำเภอปราณบุรี สำนักงานตรวจบัญชีและสหกรณ์ และอบต.ปราณบุรี และได้ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการจัดทำแปลงสาธิต และฐานเรียนรู้ต่างๆ

5.10 การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิก

เกษตรกรในพื้นที่อำเภอปราณบุรี ที่ประสบปัญหา แมลงศัตรูมะพร้าวระบาด สามารถติดต่อประสานงาน แจ้งปัญหา และปรึกษาหารือถึงแนวทางแก้ไขเบื้องต้น ณ ศพก.อำเภอปราณบุรี ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นจุดรับ และทำหน้าที่ประสานงานแจ้งเรื่องราวของปัญหาหรือความต้องการต่างๆ เพื่อเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป เช่น

1. การระบาดของหนอนหัวดำ มีการรับเรื่องราวร้องทุกข์จากเกษตรกร ประสานงานแจ้งเจ้าหน้าที่/ หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดฝึกอบรมให้ความรู้ และสาธิตการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นดังกล่าวโดยเกษตรกรสามารถดำเนินการได้เอง

2. การติดต่อขอออกใบรับรองแปลงผลิตมะพร้าวของเกษตรกร เพื่อให้ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน GAP พืช โดยประสานงานกับกรมวิชาการเกษตรให้คำแนะนำและดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด

5.11 การเปิดโอกาสให้หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาเข้ามาทำวิจัย

1. สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ประสานงานผ่านทางศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปราณบุรี เพื่อพบปะกับสมาชิก ศพก. แปลงใหญ่มะพร้าวของอำเภอ

ปราณบุรี เพื่อชี้แจงและดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยมีแนวทางการบริการจัดการในลักษณะกองทุนหมุนเวียน

2. สำนักงานตรวจบัญชีและสหกรณ์ประจวบคีรีขันธ์ ได้ชี้แจงและให้คำแนะนำการจัดทำบัญชีแก่กลุ่มเกษตรกรสมาชิก ให้มีการบริหารจัดการด้านการ เงินและการบัญชีที่ดี พัฒนาระบบบัญชีและการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

5.12 การเชื่อมโยงการดำเนินงานและการสนับสนุนของ ศพก. สู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

1) ส่งเสริมสมาชิก ศพก.ให้เข้าร่วมการทำเกษตรแปลงใหญ่ ซึ่งเป็นการรวมแปลงผลิตสินค้าชนิดเดียวกันและเป็นสินค้าหลักของเกษตรกร คือ มะพร้าว โดยที่แปลงไม่จำเป็นต้องอยู่ติดกันเป็นผืนเดียว แต่อยู่ภายในชุมชนใกล้เคียงกัน พื้นที่มีความเหมาะสม และมีศักยภาพที่จะพัฒนาในเชิงเศรษฐกิจ

2) เกษตรกรสมัครใจ พร้อมที่จะพัฒนาการผลิตและการตลาดร่วมกัน โดยการมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการพัฒนา มีการจัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิก รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของ สมาชิกที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการครบถ้วนตามเงื่อนไข

3) เกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการ 50 ราย พื้นที่ปลูกมะพร้าว จำนวน 454.50 ไร่ มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกโดยใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ข้อมูลการผลิต-การตลาดของเกษตรกร และข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP) และแผนบริหารจัดการกลุ่ม ในการลดต้นทุน ยกระดับรายได้ สามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจากการเข้าร่วมโครงการได้ต่อไป

4) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสมาชิกแปลงใหญ่ โดยการจัดเวทีวิเคราะห์ เพื่อจัดทำแผนและเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่ม โดยใช้ข้อมูล แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด และการบริหารจัดการ

5) ถ่ายทอดความรู้ การพัฒนาการผลิต การตลาดและการบริหารจัดการ 3 ประเด็นหลัก คือ เทคโนโลยีการลดต้นทุนและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต บริหารจัดการตลาด และพัฒนาเกษตรกรและการพัฒนากลุ่ม ซึ่งสมาชิกมีการพัฒนากลุ่มถึงขั้นตอนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

6) ส่งเสริมให้มีการจัดทำแปลงเรียนรู้ ภายใต้ความเห็นชอบของสมาชิก ในประเด็นที่เกษตรกรต้องการทราบ เพื่อเป็นการทดสอบหรือสาธิตเทคโนโลยี ที่ต้องการชักชวนให้เกษตรกรพัฒนา และบูรณาการกับหน่วยงานวิชาการในพื้นที่

6. ประโยชน์ของ ศพก.ต่อส่วนรวม

ผลของการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอปราณบุรี พบว่าชุมชนมีศูนย์กลางการพัฒนาเกษตรกร เกษตรกรในชุมชนมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองในแนวทางอย่างยั่งยืน เกษตรกรสามารถผลิตเชื้อจุลินทรีย์ใช้ควบคุมศัตรูพืชได้ด้วยตนเอง ตลอดจนมีการให้บริการความรู้ด้านการเกษตรแก่เกษตรกรและชุมชน การดำเนินการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เน้นการพัฒนาเกษตรกร และชุมชน ให้สามารถจัดการศัตรูพืชได้ด้วย

ตนเองอย่างครบวงจร โดยเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ชุมชนและหน่วยราชการ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เพื่อทำให้ เกษตรกร ชุมชน มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกิดความเข้มแข็งในอาชีพ เกษตรกรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

7. ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานของ ศพก. อำเภอปราณบุรีประสบความสำเร็จ ได้แก่

7.1 การส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดความรู้/ ศึกษาดูงานต่างๆ

7.2 การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และการปรับปรุงพัฒนาอาคารที่ทำการ ศพก.

7.3 การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

7.4 การเปิดโอกาสให้เกษตรกรที่รวมตัวกันและจัดตั้งเป็นกลุ่มที่ถูกต้อง พัฒนาเป็น ศพก.เครือข่าย และเน้นส่งเสริมด้านการรวมกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็ง

7.5 การบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของ ผู้นำ สมาชิก เจ้าหน้าที่รัฐ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานภาคีต่างๆ ซึ่งบูรณาการการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วนโดยมี ศพก.เป็นศูนย์กลาง

8. การพัฒนาต่อยอดการดำเนินการ ศพก.

ควรส่งเสริมให้ ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรสำคัญของอำเภอปราณบุรีโดยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ชุมชน ผ่านกระบวนการจัดเวทีชุมชน ภายใต้กิจกรรมโครงการต่างๆของ ศพก. ทำให้ได้ทำงานเป็นทีมและสร้างสัมพันธ์กับชุมชน

9. ปัญหา/อุปสรรค

9.1 เกษตรกรที่ได้รับความรู้และความเข้าใจทั้งด้านวิชาการและการแก้ไขปัญหาต่างๆยังมีไม่มากนัก

9.2 เกษตรกรได้รับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรล่าช้า ทำให้เสียกำลังใจ และให้ความร่วมมือลดลง

10. ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางการเกษตรในระดับอำเภอร่วมกัน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนา ศพก. และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ให้เกษตรกรสามารถจัดการศัตรูพืชและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างครบวงจร มีความเข้มแข็งในอาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

ผู้ถอดองค์ความรู้ : นางสาวเพียงใจ น้อยดี ตำแหน่ง : นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรอำเภอปราณบุรี